

Det forsvinder aldrig helt

Esten Ronning er 39 år og oprindelig nordmand, men kom til Danmark som 12-årig. Han er portør og bor i København. Esten er for nylig blevet far til en dreng.

14 år gammel fik Esten sommerjob som opvasker et sted, hvor også flere af hans klassekammerater var ansat. Chefen udvalgte Esten til sex, og der udviklede sig et seksuelt misbrug, som også involverede chefens mandlige samlever. Misbruget stoppede, da Esten efter en måned holdt op med at møde på arbejde.

Det var først, da jeg kom i gymnasiet, at jeg fortalte om det. Jeg sagde det til min gode ven Jacob fra klassen til en fest i en ordentlig brandert. Inden da havde jeg været vildt bange for, at nogen fra klassen eller parallelklassen skulle opdage det, for hvad ville de så ikke tænke om mig. Jacob ville snakke med mig på drengenes vegne. Han syntes, jeg var lidt vild og outreret og skulle passe på, for han mente, jeg var på vej ud ad et sidespor. Jeg fortalte ham, hvad der var sket, men han var ikke i stand til at rumme det, så der gik yderligere syv-otte år, før jeg igen sagde det til nogen.

Dengang kunne jeg godt lide at feste og eksperimentere, jeg havde ikke så mange grænser. Jeg tog forskellige stoffer og drak og var seksuelt udadreagerende med mange partnere. Jeg var forvirret og skulle overbevise omverdenen om, hvilket køn jeg var til. Jeg kan huske, at der var en onkel til en af vennerne, der på et tidspunkt hev fat i mig og sagde, at han ikke ville se den adfærd, jeg havde. Jeg var ligeglad og tænkte: Fuck jer, jeg finder bare nogle andre at være sammen med. Det var ren overlevelse. Jeg var nødt til at bringe mig selv i en tilstand, hvor jeg ikke kunne mærke mine følelser.

Min mor og far var meget interesseret i at hjælpe mig, for de kunne godt se, at der var et eller andet galt med mig. Jeg virkede ikke som alle de andre unge mennesker. Jeg var modløs, jeg havde ingen plan. Da jeg var 21 år, tog min mor

mig med til en psykolog på sit arbejde, men jeg fortalte bare psykologen, at jeg var træt. Jeg var også hos lægen, som sagde, at jeg var deprimeret, så hun gav mig piller. Det gav ingen mening, syntes jeg, så dem holdt jeg op med.

Men da jeg som 24-25 årig kom hjem fra en rejse i USA og igen landede på sofaen uden noget formål og livslyst, pressede mine forældre på, og jeg startede igen hos en psykolog. Efter et halvt år hos hende gik jeg hjem til min mor og fortalte hende, hvad der var sket. Det var første gang, jeg følte, at jeg rigtig sagde det, og det var en kæmpe lettelse. Min mor sagde: Har du ladet ham gøre dig ondt i alle de år? Og ja, jeg måtte se i øjnene, at det havde jeg. Jeg troede, det var stoppet, dengang selve handlingerne stoppede, men det gjorde det jo ikke. Det forsvinder aldrig helt. Så jeg vendte tilbage til psykologen, som sagde, at sådan noget kunne hun ikke hjælpe mig med, det var hun ikke kvalificeret til. Så de næste fire år blev igen en ny søgen, for hvor skulle jeg så gå hen og få hjælp?

På et tidspunkt havde jeg det sådan, at jeg blev nødt til at skrive. Jeg kunne simpelthen ikke være i mit eget hoved og i min krop, så jeg skrev en masse ting ned i en bog. Den fandt min søster og blev enormt bange, for jeg havde haft selvmordstanker i mange år. Hun blev bange for, at jeg ville tage mit eget liv, men det ville jeg jo ikke. Det var tanker, der dukkede op, når jeg havde det svært, og for mig var det normalt, at den slags tanker kom og gik igen. Jeg var vant til det. Min søster skrev i bogen, at hun ikke syntes, jeg skulle gøre det. Det var dejligt, at hun reagerede på det, og efter jeg blev ædru og klar i spyttet, har vi fået en meget nær relation. Det er nu ikke noget, vi har snakket mere om. Der er sådan lidt berøringsangst i min familie, men min mor fortalte mig for ikke så længe siden, at hun selv havde måttet bede om hjælp i den periode, for hun vidste ikke, hvordan hun skulle håndtere det. Det blev jeg rigtig glad for at få at vide. Det rørte mig meget. Jeg har selv haft lidt svært ved at tage det alvorligt og synes, at det var synd for mig, så ved at fortælle mig, at det havde været forfærdeligt for hende, gav hun mig lidt af mig selv tilbage. På en mærkelig måde kunne jeg mærke, at ja, det *var* faktisk sørgeligt, det der var sket mig.

De fleste mennesker bliver taknemmelige, når jeg fortæller min

historie, men ved ikke helt, hvordan de skal håndtere det, så der plejer jeg at tage føringen, siger Esten. Det er brutalt at lade folk hænge og ikke vide, hvad de nu skal sige, så det ansvar tager jeg på mig og skifter fokus.

Da Esten var 29 år, skete der en ændring i hans liv. Han blev introduceret til Anonyme Alkoholikere (AA) og formåede med tiden at kvitte både alkohol og stoffer.

I forbindelse med mit trinarbejde i AA har man et 9. trin, hvor man retter op på det, man har gjort, f.eks. skadet andre. Gøre afbigt, hedder det vist på dansk. Da jeg arbejdede som opvasker, brød jeg en dag efter arbejde ind i chefens restaurant og hentede en flaske sprut. Jeg havde altså stjålet fra ham, så jeg skrev et brev, hvor jeg fik fejet for egen dør i forhold til flasken. Så ringede han til mig. Jeg glemmer det aldrig. Det var voldsomt bare at høre hans stemme.

Det viste sig, at han også var med i fællesskabet AA. Han var selv alkoholiker, og lige pludselig, i en periode i hvert fald, ændrede jeg min opfattelse af ham. Manden var jo syg, han blev lidt af en stakkel, og der opstod en slags akavet forbindelse mellem ham og mig. Vi havde noget til fælles, som slet ikke hørte sammen med den anden historie og alligevel gjorde det, men i en periode kunne jeg godt adskille de to ting og se det hele udefra. Jeg kendte ikke hans baggrund og tænkte: Jamen, han har sikkert heller ikke haft det nemt, han har sikkert også været offer for noget. For en tid kunne jeg se mennesket bag uden nogen som helst form for nag eller vrede eller andre følelser. Alkoholen blev hans tilgivelse.

Det gik så over. Jeg kom til mig selv igen. Lige pludselig begyndte jeg at få lidt mere selvrespekt og kom ind til min egen kerne. Jeg fik placeret skylden det rigtige sted, eller begyndte i hvert på det, for det er stadig en underlig størrelse. Når andre siger, at det ikke er min skyld, kan jeg høre, hvad de siger, men noget andet er, hvad jeg føler. Jeg er taknemmelig for, at nogen siger det, men jeg skal nok høre det rigtig, rigtig mange gange endnu. Der sidder et meget lille barn i et mørkt hjørne indeni, som stadig har brug for at høre: Det var ikke din skyld. Den tanke skal du lægge fra dig.

Jeg siger det selv til andre. Jeg kender mange mennesker i min omgangskreds og

AA, der har været igennem det samme som mig, og noget af det, jeg siger, er, at det er ikke deres skyld. Det skal de høre igen og igen. Man kan ikke høre det nok gange.

Sideløbende med AA kom Esten i behandling i Kirkens Korshær og hørte ved et tilfælde om et behandlingstilbud til mennesker, der havde været udsat for seksuelt misbrug.

Jeg startede i individuel terapi og kom så i en terapeutisk mandegruppe. Det var en kæmpe hjælp at møde andre mænd, der i en eller anden grad havde oplevet det samme som mig, og efter et år i gruppen var jeg klar til at stå på egne ben. Det er nu fire år siden, men jeg tror aldrig, jeg bliver helt færdig. Der vil komme perioder, hvor noget melder sig igen, men jeg har fået øjnene op for, at man kan bruge professionel hjælp til at vende nogle ting og komme videre. Min seksualitet har vist sig at være et godt barometer for, hvornår det er tid til igen at søge professionel hjælp.

Når man bliver udsat for seksuelle krænkelser, er noget af det sværeste, at det også kan føles rart. For hvis jeg syntes, det føltes rart, var jeg jo ligesom med i det. Så tog jeg på en måde del i det. Må man det? Det har været meget forvirrende, og jeg har måttet tænke, om jeg er til mænd, eller jeg er til kvinder eller til begge dele? Jeg tog et kvantespring i sex, da jeg var 14, fik det på A-niveau med det samme, kan man sige. Det har været svært at gå tilbage, og det har taget mange år at lære uskylden i berøring og sex at kende. Min seksualitet har udviklet sig på mange mystiske måder, men den har også været et meget centralt omdrejningspunkt.

Jeg har fundet ud af, at jeg *har* en seksualitet og gerne vil have en. Jeg kan huske en pige, som holdt oplæg om selv at have været udsat for seksuelle krænkelser. Efter oplægget sagde hun til mig: Esten, jeg håber for dig, at du har sex. Der gik måske et par år, før jeg forstod, hvad hun mente, for jeg var tilbøjelig til – og kan blive det den dag i dag – at droppe sex, fordi det er for besværligt. Der er alt for mange følelser, og det giver så meget turbulens i mig, at det er meget lettere bare at sige: YT. Men så skærer jeg samtidig en stor del af mig selv af, det er

ligesom at amputere et ben. Det er jo en stor del af at være menneske at have en seksualitet og kunne omfavne den. Det er det, jeg gerne vil, det er derfor, jeg er her endnu. Jeg vil gerne være et helt menneske. Så jeg er stadig lidt søgende på det område.

Efter at have haft mange forskellige slags arbejde søgte Esten for seks år siden ind som portør og arbejder nu på Rigshospitalet.

Portørverdenen er en machoverden, og det er nok derfor, jeg er landet her, for der er stadig noget, jeg skal lære. Jeg har skullet lære at være mand i denne verden. Da jeg skulle være far, ønskede jeg, at det blev en pige, for hvordan skulle jeg være et mandligt forbillede for en lille dreng? Det er jeg overbevist om har noget at gøre med, hvad jeg har været igennem. Der er blevet rykket ved min opfattelse af, hvad det vil sige at være en rigtig mand, og jeg har følt, jeg skulle overkompensere og forsøge at leve op til et eller andet idealbillede af en meget maskulin superhelt. For så at finde ud af, at sådan er jeg ikke, og finde modet til at leve en anden side ud. Det kan være lidt intimiderende i det daglige arbejde, for jeg går jo sammen med alle mulige mænd, som ikke er helt ligesom mig, men det oplever jeg mest, når vi er sammen på portørstuen. Mange opgaver udfører vi jo hver for sig ude på afdelingerne, og der kan jeg være mig selv.

For ikke så længe siden stod jeg ved elevatoren og ventede sammen med en patient, da jeg så krænkerens samlever komme gående. What the fuck! Først blev jeg overrasket, og så blev jeg rigtig, rigtig vred og tænkte: Jeg går hen og pander ham en. Jeg smadrer ham. Jeg kunne mærke, at det havde jeg lyst til, og det var dejligt at mærke, at der var noget i mig, der var så stærkt og så rent. Helt ind i sjælen kunne jeg mærke vreden i mig, ikke bare som en eller anden diffus følelse, jeg ikke rigtig vidste, hvad jeg skulle stille op med. Sådan havde det jo været i mange år, hvor jeg så drak lidt og knaldede lidt for at komme af med følelsen. Nu blev den konkret og fik retning. Det var ikke noget, jeg havde lagt væk.

Efter det begyndte jeg at overveje, om jeg skulle anmelde det, jeg havde været

udsat for. Jeg vil gerne, men der er gået så lang tid, så vil politiet tage mig seriøst? Det kan jeg være lidt bange for, selvom mange, der har prøvet det, siger, at politiet skam tager det seriøst. Det *skal* de gøre, også selvom det ikke fører til en sigtelse. Det er sådan set heller ikke det, det drejer sig om for mig. Jeg vil gøre det for at blive hørt, og for at overgrebene kommer med i statistikken. For mig er det blevet handlingen i sig selv, der er vigtig. Jeg har en idé om, at der mangler at falde en brik på plads i forhold til helt at placere skylden og tage mig selv seriøst. Det vil få en stor betydning, er jeg overbevist om, men jeg er ikke helt parat endnu.